

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

YHDENVERTAISUUS- JA TASA- ARVOSUUNNITELMA RAUMAN NORMAALIKOULU 2024-2026

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO PERUSTUSLAISSA

- Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä
- Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan **sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn** perusteella.
- Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä**, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.
- Sukupuolten tasa-arvoa** edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehtoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.
- Perustuslaki:** <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

YHDENVERTAISUUSLAKI, TASA-ARVOLAKI JA OPETUSHALLITUKSEN MÄÄRÄYS

- Yhdenvertaisuuslaki:** <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>
- Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta:** (609/1986) ja sen muutos (1329/2014) 5 a § <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>
- Opetushallituksen määräys:** [Määräys perusopetus 63 011 2015.pdf](#)
- Opetuksen järjestäjillä on velvollisuus toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuuden edistämisen tarkoituksena on ehkäistä syrjintää, turvata kaikkien ihmisten tosiasiallinen yhdenvertaisuus sekä poistaa syrjinnästä johtuvaa eriarvoisuutta yhteiskunnassa.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETTU JA TASA-ARVOVALTUUTETTU

- Yhdenvertaisuusvaltuutettu** on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, joka edistää yhdenvertaisuutta ja puuttuu syrjintään. Valtuutettu toimii myös kansallisena ihmiskaupparaporttoijana ja maastapoistamisen täytäntöönpanon valvojana. Tehtäviin sisältyy lisäksi ulkomaalaisten oikeuksien ja aseman edistäminen.
- Yhdenvertaisuusvaltuutetun [nettisivut](#)
- Tasa-arvovaltuutettu** antaa ohjeita ja neuvoja tasa-arvolakiin liittyvistä kysymyksistä, sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvasta syrjinnästä sekä sukupuolten tasa-arvon edistämisestä.
- Tasa-arvovaltuutetun [nettisivut](#)

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

YHDENVERTAISEN JA TASA-ARVOISEN KOULUN PERIAATTEET

- Kaikki ovat yhtä arvokkaita ja kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.
- Jokainen uskaltaa olla oma itsensä ja tuntea olonsa turvalliseksi.
- Ketään ei syrjitä!
Syrjimisen ehkäisemisestä on myös koulun suunnitelmassa oppilaiden suojelemiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta Rauman normaalikoulussa ([nettisivut](#))
- Jokainen tuntee osallisuutta omaan kouluyhteisöönsä.
- Tärkeää on avoimuus, keskustelu ja puuttuminen periaatteiden loukkaamiseen.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

SUKUPUOLITIETOINEN JA TASA-ARVOINEN OPETUS

- Sukupuolten tasa-arvoa rakennetaan johdonmukaisesti.
- Oppilasta ei esimääritellä hänen sukupuolensa mukaan.
- Ymmärretään, että sukupuolen ilmentäminen voi vaihdella tilannekohtaisesti ja yksilöllisesti.
- Oppilaan ohjaus on tasa-arvoa tukevaa ja sukupuolten välinen eriarvoisuus nostetaan esiin.
- Oppilasvalinnoissa noudatetaan tasa-arvoperiaatetta.
- Opetus ja oppimisen tuki toteutetaan tasapuolisesti.
- Arviointi on oikeudenmukaista.
- Seksuaalinen häirintä tai sukupuoleen kohdistuva häirintä on kiellettyä.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

KOULUILTA EDELLYTETTÄVÄT TOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON EDISTÄMISEKSI

- Yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioinnissa** on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi oppilaiden valintaperusteisiin, käytettävään oppimateriaaliin, häirintää ja koulukiusaamista ehkäiseviin toimenpiteisiin, opetustilanteiden tasapuolisuuteen, opintosuoritusten arvioimiseen sekä opettajien yhdenvertaisuusosaamiseen.
- Syrjintään puututaan**, sitä ehkäistään suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti, ja näin pyritään turvaamaan ihmisten tosiasiallinen yhdenvertaisuus.
- Suunnitelman tulee sisältää **selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta**, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja arvion aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.
- Erytystä huomiota tulee kiinnittää **oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen**.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON KÄSITTEET TUTUKSI

- Diasarjat on laadittu opettajien perehtymisen tueksi
- Diojen avulla opettajat voivat perehdyttää nuoret ja lapset ikä ja käsityskyky huomioiden oikeaan käsitteistöön yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.
- Diasarjat on laadittu Opetushallituksen ”tasa-arvo on taitolaji” – oppaan ja nettitiedon perusteella

Käsitteistä:

Oppiaineista:

RAUMAN
NORMAALIKOULU

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

TURUN
YLIOPISTO

ARVIOINTI YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON EDISTÄMISESTÄ VUOSINA 2020-2023 JA TOIMENPIDESUUNNITELMA VUOSILLE 2024-2026

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

TOIMINTA KOULUSSA EDELLISEN KOLMEN VUODEN AIKANA

Lukuvuosi 2020-2021 kevätlukukausi

- Koronavuosi ja kaikki yhteinen toiminta on ollut hyvin rajoittunutta kontaktien välttämisen takia.

Lukuvuosi 2021-2022

- Palattiin normaalimpaan koulunkäyntiin koronan jälkeen.
- Monialaisena oppimiskokonaisuutena ”Hyvinvointi” laajasti käsiteltynä.
- Someturva-sovellus otettiin oppilaiden käyttöön.
- ONNI-hankkeessa YPO eli yhdenvertaisen puuttumisen oppaan kehittäminen ja kokeilu.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

TOIMINTA KOULUSSA EDELLISEN KOLMEN VUODEN AIKANA

Lukuvuosi 2022-2023

- Opiskeluhoitosuunnitelma uudistettiin.
- Uudistettiin suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta. Siinä on syrjintään puuttumisen ohjeistus erikseen.
- Luotiin kokonaan uusi toimintamalli poissaolojen ehkäisemiseksi.
- Keskityttiin ryhmäyttämiseen osana hyvinvointia.
- Lisättiin aikuiskontaktien tapaamismahdollisuuksia (koulupsyykkari ja nuorisotyöntekijä).
- Pidettiin hyvinvointityöpaja Norssipäivänä.
- Päivitettiin työrauhapaketti (sisältäen YPO:n suositukset).

Lukuvuosi 2023-2024 syyslukukausi

- Oppilaskunta on aktivoitunut opiskeluhoitoryhmän työskentelyssä ja ottanut oppilaskunnassa esille koko koulu yhteisön hyvinvointiin liittyviä asioita.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetty 2024

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

ARVIOINNISSA ON KÄYTETTY HYVÄKSI

- Oppilaille ja huoltajille tehtyjen hyvinvointikyselyjen tuloksia
- KivaKoulu-kyselyjen tuloksia
- Tea-viisarin tuloksia
- Kouluterveyskyselyjen tuloksia
- Muiden koulukohtaisten kyselyjen tuloksia
- Opiskeluhoitoryhmän muistioita

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

ARVIOITAVAT ASIAT

1. Oppilaiden valintaperusteet
2. Opetuksen järjestäminen ja opetustilanteet
3. Oppimateriaalit
4. Oppimiserot
5. Opintosuoritusten arvioiminen
6. Opettajien yhdenvertaisuusosaaminen
7. Syrjintään ja koulukiusaamiseen puuttuminen
8. Seksuaaliseen häirintään puuttuminen

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

1. Oppilaiden valintaperusteet

Normaalikoulun oppilaaksi hakeutuminen tapahtuu Rauman kaupungin vastuulla olevalla menettelyllä, jota pidetään luotettavana.

2. Opetuksen järjestäminen ja opetustilanteet

Opetus järjestetään perusopetuslain mukaan.

Opetukseen liittyvät valinnat tehdään yhdenvertaisuusperiaatteella.

Opetustilanteissa sukupuoleen perustuvia valintoja vältetään, mutta edelleen voi olla tilanteita, joissa esiintyy stereotyyppistä jaottelua ja siksi oppilaat toivovat tasa-arvoisempaa kohtelua.

Jonkin verran koetaan, että kohtelu ei ole yhdenvertaista.

Oppilaat uskaltavat sanoa mielipiteensä ja he kokevat, että heihin luotetaan. Oppilaskunnan toiminta on aktiivista.

3. Oppimateriaalit

Kaupallisissa oppimateriaaleissa on edelleen kulttuurisesti ja sukupuolisesti stereotyyppisiä ilmentymiä, joista on keskusteltu joillakin oppitunneilla.

4. Oppimiserot

Pojat ovat positiivisia koulunkäynnin suhteen.

Tukea tarvitaan opiskelutaitojen ja oppimisen ohjaamisessa, mutta siinä ei ole eroa sukupuolten välillä.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

5. Opintosuoritusten arvioiminen

Arviointiperusteisiin ei vaikuta sukupuoli, koska arviointiskaala on ennalta määritetty.

Positiivisella erityiskohtelulla tuetaan yhdenvertaisuutta.

6. Opettajien yhdenvertaisuusosaaminen

Opettajien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskäsitteistön hallintaa pitää kehittää.

7. Syrjintään ja koulukiusaamiseen puuttuminen

Tytöt kokevat muita enemmän koulukiusaamista ja jotkut yksinäisyyttä, johon voi liittyä myös stressi ja masentuneisuus. Tämä on yleinen suunta. Kiusatuksi joutumisen kokemuksissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta, mutta kiusaamista esiintyy edelleen.

Koulussa toimii KiVa-koulu-tiimi ja kiusaamista ratkovat myös muut opettajat. KiVa-tunteja on pidetty tiiviimmin kuin aikaisemmin.

Verso-toiminta on mahdollista, mutta vähän käytetty.

Koulussa toimitaan laaditun suunnitelman mukaan.

8. Seksuaaliseen häirintään puuttuminen

Koulussa esiintyy edelleen seksuaalista häirintää, vaikka siihen puututaankin. Tämä on valtakunnallisesti lisääntynyt.

Häirinnän vastaisia toimintatapoja ja puuttumista on lisättävä.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

TOIMENPIDEOHJELMA YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON EDISTÄMISEKSI V. 2024-2026

- Lisätään tietoisuutta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmasta ja sen perustumisesta lakeihin.
- Osallistetaan oppilaita kehittämään ja toteuttamaan suunnitelmaa.
- Järjestetään toimintaa.
- Tehdään myös omia selvityksiä ja kartoituksia lukuvuoden aikana.
- Tiedotetaan toimenpiteistä ja selvitysten tuloksista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi oppilaille, henkilöstölle ja huoltajille.
- Perehdytetään oppilaat ikätasonsa ja käsityskykynsä mukaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon käsitteistöön.
- Kiinnitetään huomiota stereotyyppiseen sukupuolisidonnaiseen ajatteluun ja jaotteluun ja puututaan siihen.
- Puututaan yhdenvertaisuutta rikkovaan kohteluun tai toimiin.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

- Keskustellaan mahdollisista oppimateriaalien kulttuurisesti, sukupuoli-sidonnaisesti tai muuten erottelevasti välittämästä viestinnästä.
- Puututaan kiusaamiseen, syrjimiseen ja lainvastaisiin tekoihin välittömästi laaditun suunnitelman mukaisesti.
- Pidetään KiVa-tunteja aktiivisesti ja mahdollisesti lisätään niitä.
- Puututaan seksuaaliseen häirintään välittömästi siitä laaditun suunnitelman mukaisesti.
- Pyydetään oppilailta havaintoja ja tehdään yksinkertaisia kyselyjä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta varsinkin ylempien luokkien oppilaille.
- Tehdään normaalikoulusta oppilaitos, jossa tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu ja toiminta on tärkein osa toimintakulttuuria.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

SUUNNITELMAN LAATIMINEN JA TARKENTAMINEN

- Suunnitelma julkaistaan erillisenä ja laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.
- Suunnitelma tarkentuu yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa kunkin lukuvuoden aikana.
- Toiminnallisen suunnitelman tarkentamisesta vuosittain vastaa opiskeluhoitoryhmä yhdessä oppilaskunnan kanssa.
- Oppilaiden osallisuus huomioidaan oppilaskuntatoiminnan, yhteisöllisten tapahtumien ja lukuvuosittaisen suunnitelman toteuttamisen kautta.
- Tietoa koulun tilanteesta kerätään keskustelujen ja kyselyjen avulla.

LAIT, NORMIT JA
VALTUUTETUT

PERIAATTEET JA
TOIMENPITEET

KÄSITTEISIIN
PEREHTYMINEN

SEURANTA JA
KEHITTÄMINEN

SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

- Suunnitelman hyväksyy Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani.
- Suunnitelma hyväksytään joka kolmas vuosi.
- Suunnitelmaan voidaan tehdä lukuvuosittain tarkennuksia ja muutoksia havaittujen tarpeiden mukaan.

Suunnitelman valmistelu	Päiväys	Päivittäminen
Oppilaiden osallisuus oppilaskunnan kautta	Oppilaskunnan kokous 18.3.2024	Päivitetty helmikuu 2024
Dekaanin hyväksyntä	12.4.2024	Seuraava päivitys Marras- joulukuu 2026